

Referat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. 7034-0227
Ref. MAS
Den 17. januar 2006

Orientering fra det 17. partsmøde under Montrealprotokollen, afholdt den 12. - 16. december 2005 i Dakar, Senegal.

Baggrund

Montreal Protokollen handler om regulering af stoffer, der nedbryder ozonlaget. Protokollen omfatter i dag 190 lande og regnes for en af de mest vellykkede internationale miljøaftaler.

Det 17. partsmøde afholdtes den 12. til 16. december 2005 i Dakar. Der deltog kun få ministre, og de tilstedeværende ministre var primært fra udviklingslandene.

EU-kommissionen er part i protokollen, og EU spillede på mødet en meget aktiv rolle. Miljøministerrådet havde givet kommissionen mandat til at forhandle inden for de rammer, der er fastsat i forordning nr. 2037/2000 om stoffer, der nedbryder ozonlaget.

Forhandlingsresultat af de centrale emner på dagsordenen

Dagsordenen var meget presset, idet mødet også udgjorde den 7. partskonference under Wienkonventionen, som er Montrealprotokollens 'moderkonvention'.

Set fra en dansk og europæisk synsvinkel må resultatet af dette møde ses som tilfredsstillende.

Der blev på mødet truffet beslutninger – eller forhandlet - om følgende emner:

1. Emner relateret til methylbromid

Stoffet methylbromid anvendes især som pesticid og til desinfektion. Anvendelsen af methylbromid blev generelt forbudt i i-landene fra 1. januar 2005. Der er dog en række undtagelser, blandt andet i forbindelse med karantæne og særlige såkaldte "kritiske anvendelser", hvor der ikke findes alternativer. Der var en række forslag til beslutninger i relation til methylbromid:

- **Beslutning om størrelsen af kvoter af methylbromid til kritiske anvendelser.** En særlig ekspertkomite har vurderet ansøgninger om tilladelse til kritisk anvendelse af methylbromid. Komiteen fremlagde deres anbefalinger om supplerende kvoter for 2006 og kvoter for 2007 til beslutning på mødet. Der er tidligere på det 16. partsmøde og det andet ekstraordinære partsmøde truffet beslutning om tildeling af i alt ca. 13.000 tons methylbromid til dette formål i 2006. EU, Canada, Australien og Japan har alle reduceret væsentligt i deres brug af methylbromid til kritiske anvendelser. Dette gælder derimod ikke USA. EU arbejder løbende for at også USA skal nedbringe forbruget. Dette sker blandt andet ved at stille krav om at alle lagre af methylbromid skal opgøres og anvendes frem for at producere nyt.

Det lykkedes at opnå enighed om at reducere den samlede kvote fra 16.050 ton i 2005 til 13.418 for 2006 og foreløbigt 7.466 for 2007. EU's andel i 2005 henholdsvis 2006 er på 4.393 tons og 3.537 tons. Denne mængde er under den interne proces i EU blevet yderligere reduceret til 1608 tons. Da der sker en stadig udvikling i tilgængeligheden af alternativer til methylbromid har EU besluttet at vente med ansøgninger for 2007 til næste år, for derved at kunne ansøge om så lav en kvote som muligt.

- **Forslag fra USA om flerårige ansøgninger.** Der blev ikke truffet beslutning om dette punkt, da USA trak forslaget tilbage.
- **Forslag om fremrykning af udfasningen af methylbromid i ulande.** EU fremsatte et forslag til justering af protokollen om fremrykket udfasning af methylbromid i ulande. Forslaget indebærer en 40 % reduktion i 2008, 60 % i 2010 og 70 % i 2012. Der er allerede vedtaget en 20 % reduktion i 2005 og udfasning i 2015. Disse frister bliver stående. Forslaget mødte stærk modstand blandt ulandene, blandt andet med henvisning til at de udviklede lande ikke er stand til at reducere deres eget forbrug af methylbromid tilfredsstillende. Forslaget blev derfor ikke vedtaget.
- **Forslag om tilladelse til at anvende methylbromid til laboratorieanalyser.** EU fremsatte et forslag om at methylbromid på linie med andre ozonlagnedbrydende stoffer i særlige tilfælde må anvendes i forbindelse med laboratorieanalyser. Forslaget indebærer, at methylbromid ligestilles med andre ozonlagnedbrydende stoffer på dette område. Det forventede udslip af methylbromid som følge af dette forslag vil være bagatelagtigt. Forslaget blev vedtaget.

2 Genopfyldning af den multilaterale fond.

På mødet blev der truffet beslutning om genopfyldning for perioden 2006 – 2008 af den multilaterale fond, som kan yde finansiel støtte til konkrete projekter, som fremmer udfasningen af ozonlagnedbrydende stoffer i udviklingslandene. Til grund for forhandlingerne lå en rapport fra en ekspertgruppe, der vurderer udviklingslandenes behov for støtte fra fonden i den kommende periode. Der blev opnået enighed om, at i-landene skal indbetale i

alt 400 mio. \$. Hertil kommer uforbrugte midler fra tidligere år og renter, således at fonden i alt vil kunne yde støtte for 470 mio. \$ i perioden 2006-08, hvilket er 30 mio. \$ mere end anbefalet af ekspertgruppen.

3 Procedurer for optagelse af nye stoffer under protokollen.

Der blev ikke truffet nogen beslutning under dette punkt.

4 Forbrug af ozonlagsnedbrydende stoffer som proceshjælpstof.

Det er tilladt at bruge ozonlagsnedbrydende stoffer som proceshjælpstof i en række specifikke processer. EU fremlagde forslag til revision af listen over disse processer. Formålet var især at få anvendelser, der hidtil fejlagtigt har været beskrevet som råstofanvendelser – og derfor har været helt uden kontrol – klassificeret korrekt. Forslaget, der blev vedtaget, indebærer også, at denne tilladelse til at anvende ozonlagsnedbrydende stoffer skal evalueres jævnlige og eventuelt revideres.

5 Kvoter til anvendelse af ozonlagsnedbrydende stoffer i "essentielle" anvendelser.

I særlige tilfælde hvor der ikke findes alternativer og hvor det er essentielt for samfundet, kan parterne tillade brug af ozonlagsnedbrydende stoffer. Et område, hvor der stadig anvendes CFC i betydelige mængder, er som drivmiddel til lægemidler, blandt andet astmasprays. Andre "essentielle" anvendelser omfatter f.eks. visse laboratorie-analyser. EU, USA og Rusland har ansøgt om CFC kvoter til astmasprays. Både EU og USA fremlagde forslag til beslutninger på dette område. Det lykkedes EU at få vedtaget en beslutning, som medfører, at der ikke må gives tilladelse til produktion af ny CFC før eventuelle lagre er brugt. Endvidere blev USA presset til at reducere deres ansøgning med ca. 600 tons for 2006 og ca. 100 tons for 2007. Det lykkedes dog ikke at begrænse beslutningen til kun at gælde for år 2006, som EU oprindeligt havde foreslået.

6 Budget for Wienkonventionen og Montrealprotokollen.

UNEP fremlagde et revideret regnskab for Wienkonventionen og Montrealprotokollen og forslag til budget for 2006. Der blev besluttet et budget for Wien Konventionen på i alt på ca. 511.000 \$, hvoraf Danmarks andel udgør ca. 22.000 kr. Montrealprotokollens budget blev besluttet til i alt ca. 4,0 mio. \$. Danmarks andel heraf vil udgøre ca. 180.000 kr.

7 Bekæmpelse af illegal handel med ozonlagsnedbrydende stoffer.

EU fremsatte i samarbejde med andre lande forslag til beslutning om at forebygge og bekæmpe illegal handel med ozonlagsnedbrydende stoffer. Beslutningen, som blev vedtaget, indebærer, at ozonsekretariatet pålægges at gennemføre en undersøgelse af muligheden for at etablere et globalt sporingsystem for ozonlagsnedbrydende stoffer, blandt andet ved at se på sådanne systemer under andre internationale miljøaftaler. Ozonsekretariatet skal samarbejde med UNEP-DTIE (Division of Technology, Industry and Economics) og WCO (World Customs Organisation). Beslutningen opfordrer

endvidere parterne til at etablere omfattende kontrolmekanismer for import, eksport, reeksport og transit af ozonlagsnedbrydende stoffer og blandinger heraf.

8 Fremlæggelse af tillæg til rapport om klimaforandringer og beskyttelsen af ozonlaget

Rapporten blev offentliggjort kort tid inden mødet. Det konkluderes, at en meget stor mængde ozonlagsnedbrydende stoffer findes oplagret i køle- og aircondition-udstyr i i-landene. Det er omdiskuteret, hvilken effekt på ozonlagets gendannelse en reduktion af udslippene fra denne kilde vil have. De ozonlagsnedbrydende stoffer er også alle kraftige drivhusgasser. Stofferne er imidlertid ikke reguleret under Kyoto protokollen. Men det blev besluttet at arrangere en ekspert-workshop, for at vurdere rapporten i forbindelse med det forberedende møde til partsmødet under Montrealprotokollen i 2006. Det blev endvidere besluttet, at Montrealprotokollens tekniske ekspertgruppe skal samarbejde blandt andet med World Meteorological Organisation for at søge at afklare den forskel, der er mellem forskellige metoder til at opgøre koncentrationen af ozonlagsnedbrydende stoffer i stratosfæren.

9 Ratifikation.

3 EU-lande (Belgien, Polen og Portugal) har endnu ikke ratificeret en ændring af protokollen, der handler om de ozonlagsnedbrydende stoffer HCFC'er. Dette kunne potentielt have ført til handelssanktioner mod hele EU, da der jo er tale om ét marked. Det lykkedes at få vedtaget en beslutning efter Protokollens artikel 4.8, som medfører, at et handelsforbud ikke gælder for lande, der på alle måder opfylder betingelserne for at kunne ratificere. Beslutningen gælder indtil næste partsmøde, hvor det forventes at de 3 lande har ratificeret.

10 Begrænsning af produktion af CFC i udviklede lande.

Dette punkt var ikke oprindeligt på dagsordenen, men blev rejst af en række ulande. En række lande i EU udnytter en særlig mulighed under protokollen til at producere CFC til eksport til udviklingslandene. For at undgå at dette medfører, at der produceres for store mængder, som eventuelt handles illegalt, blev der vedtaget en beslutning, som pålægger eksportørlandene at få en skriftlig bekræftelse fra det importerende lands myndigheder om produktionens nødvendighed. Det blev endvidere besluttet at tage sagen op igen på næste møde, med henblik på helt at udfase denne produktion.